

PHOLISI YA MALEME

Nomoro ya Sengwalwa	9P/9.2.2.3
Mohlokomedi/Motho yo a rwelego Maikarabelo	Moretšistra
Maemo	E dumeletšwe
E dumeletšwe ke	Khansele
Letšatšikgweedi la Tumelelo	2006
Diphetošo	E fetošitšwe go ya le ka tlhakamolao o moswa, malebiša, ditlwaedi le ditšhimollo tša mabapi le dinepo tša UJ tša go tšwetsapele polelontši
Letšatšikgweedi la diphetošo	2014 – e dumeletšwe ke Khansele ka la 3 Moranang 2014
Letšatšikgweedi la Tekolo	2019

Dingwalwa tšeo di tswalanago

Dingwalwa tša UJ (mohl. Diphosi, Melawana, Ditlahlhi, Dikontraka)	Tše dingwe (mohl. Tlhakamolao, DoE le ditšhupetšo le ditlahlhi tša HEQC)
<ul style="list-style-type: none"> • Pono, Maikemešetšo le Mekgwa ya UJ; • Melao ya go fetišwa ke setheo sa UJ, 2012 • Melao ya maitshwaro ya thuto le ya Dinyakišišo; • Kalatšo ya Baithuti le Pholisi ya go Kgetha; • Leanotšhomo la Kalatšo; • Pholisi ya go Ruta le go lthuta; • Pholisi ka ga Taolo ya Boleng; • Pholisi ya Lenaneo; • Pholisi ya Tekolo; • Pholisi ka ga Ditikrii tša Godimo le Dithuto tša ka Godimo ga Tikrii ya Mathomo; 	<ul style="list-style-type: none"> • Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa (Molao 108 wa 1996); • Taolo ya Mangwalo a Dithuto ya Afrika Borwa (SAQA) (Molao 58 wa 1995); • Molao wa Thuto ya Godimo (Molao 101 wa 1997); • Molao wa Bosetšhaba wa Pholisi ya Thuto (Molao 27 wa 1996); • Molao wa Tšhomišo ya Maleme a Semmušo, 2012 (Molao 12 wa 2012); • Kgoro ya Thuto: Leano la Bosetšhaba la Thuto ya Godimo ka Afrika Borwa: Dibokwane 2001; • Kgoro ya Thuto: Pholisi ya Maleme

<ul style="list-style-type: none"> • Pholisi ya Kamogelo. 	<p>ya Thuto ya Godimo 2003;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tlhabollo ya Maleme a Tlhago a SeAfrika bjalo ka maleme a go rut aka go Thuto ya Godimo 2003; • Sekatlhakamolao sa Mangwalo a Dithuto a Godimo (HEQSF): Kuranta ya Mmušo Vol. 578, Phato 2013; • Kgoro ya Thuto: Tlhako ya Mangwalo a Thuto ya Godimo: Phato 2005; • Dinyakwa tša Fase tša Kamogelo: Kuranta ya Mmušo, No. 27961, Phato 2005.
<p>Bakgathatema bao ba amago ke sengwalwa se (makala le dikarolo tšeo di swanetšego ke go e tseba):</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maloko a Khansele; • Bašomi ka moka ba Yunibesithi; • Baithuti; • Bakgathatema ba ka ntle (mohl. baeti, dikolo, baithuti bao ba holofetšwego).
<p>Atrese ya websaete ya sengwalwa se:</p>	<p>Intranete</p>

DITENG

1. MATSENO	4
2. DINEPO TŠA PHOLISI	4
3. KAKARETŠO	4
4. DIKHUTSOFATŠO LE DITLHALOŠO	4
5. METHEO	5
6. SETATAMENTE SA PHOLISI	5
7. TEKOLO	7
8. TSHEKATSHEKO	7

PHOLISI YA MALEME

1. MATSENO

Pholisi ya Maleme ya Yunibesithi ya Johannesburg (UJ) e latela karolo 27(2) ya Molao wa Thuto ya Godimo (1997) wo o nyakago gore ditheo tša thuto ya godimo di hlame le go gatiša pholisi ya maleme. UJ e dumelana le kgopolo ya polelontši moo go fapana ga maleme ga profesense ya Gauteng go amogelwago le gore maemo a a hlagišitšwe go thekga go ruta go go atlegilego, go go agišago le thuto ya mohola ya go hlonama, taolo le poledišano ya go šoma gabotse ya setheo.

2. DINEPO TŠA PHOLISI

Pholisi ya Maleme e beakantšwe go ya le ka dinepo tša pholisi ya maleme a mane a bohlokwa bjalo ka ge go boletšwe ka gare ga Pholisi ya Maleme ya Thuto ya Godimo (LPHE) (2002):

- 2.1 maemo a maleme a go ruta;
- 2.2 bokamoso bja maleme a tlhago bjalo ka mafapha a dithuto le dinyakišišo le nyakego ya gore thuto ya godimo e hlame "tikologo ya polelontši moo maleme ka moka a rena a tla go hlabollwa bjalo ka maleme a dithuto/saense" (tem. 6);
- 2.3 tšwetšopele ya go ithuta maleme a šele (tem. 17.1); le
- 2.4 tšwetšopele ya dipholisi le ditlwaedi tša polelontši tša setheo.

3. KAKARETŠO

Pholisi ye e šomišwa go gontši ka mo setheong.

4. DIKHUTŠOFATŠO LE DITLHALOŠO

Maleme a tlhago a SeAfrika	Setebele, Sethosa, Sezulu, Sesotho, Sesotho sa Leboa, Setswana, Seswati, Seveda, Setsonga. (<i>Pholisi ya Maleme ya Thuto ya Godimo, 2002</i>)
Leleme la poledišano la motheo la go ithekga ka mošomo	Bokgoni bja go ka bolela ka leleme leo e sego la semmušo ka go bokgoni bja mošomo wo o itšeng.
Bokgoni bja go boledišana	Bokgoni bja go boledišana ka leleme leo e sego la semmušo.
Maleme a Šele	Go akaretša, eupša go sa tlogelwe, maleme ao ka setlwaedi a šomišwago ka Afrika Borwa, bjalo ka Sejeremane, Segerika, Sepotokisi, Sefora le Hindi. (<i>Pholisi ya Maleme ya Thuto ya Godimo, 2002</i>)
Polelontši yeo e šomago	Kgetho ya leleme ka go seemo seo se itšeng le go ya ka kamano, mohl. mošomo, batheeletši le molaetša wo e o šomišetšwago.
LPHE	Pholisi ya Maleme ya Thuto ya Godimo (2002)

Polelontši	Go šomiša leleme la go feta le tee ke batho goba sehlopha sa batho.
Seboledi sa motheo sa polelo	Seboledi sa leleme la letswele.
Maleme ao a kgethilwego ke UJ	SeSotho sa Leboa, Seisimane, Sezulu, Seburu. (<i>Melao ya Setheo sa UJ, 2012</i>)

5. METHEO

Pholisi ya Maleme ya UJ e hlahlwa ke Molaotheo wa Repabliki ya Afrika Borwa (Molao108 wa 1996), Molao wa Thuto ya Godimo (Molao 101 wa 1997), Pholisi ya Maleme ya Thuto ya Godimo (2003), Molao wa Tšhomišo ya Maleme a Semmušo, 2012 (Molao 12 wa 2012), Melao ya Setheo ya UJ (2012) le pono, morero le dinepo tša leanotšhomo le maikemišetšo a Yunibesithi ya Johannesburg.

Pholisi ya Maleme e ithekgile ka metheo yeo e latelago:

5.1 Temogo ya:

5.1.1 tlhahlo ya go huma ya polelontši ya selete sa Gauteng;

5.1.2 kgopolo ya go šoma ga polelontši moo kgetho ya go šomiša leleme leo le itšeng e laola ke maemo a go fapana bjalo ka morero le tlhago ya tšhomišo ya polelo le poledišano;

5.1.3 sehlopha sa baithuti le bašomi ba polelontši bjalo ka didirišwa tša go ruta le go ithuta gabotse;

5.1.4 karolo e bohlokwa ya go leleme ke go tšwetšapele serithi sa botho, le tshepedišo ya phetogo yeo e nyakegago go aga temokrasi ya go lokologa le ya go se tšeye lehlakore;

5.1.5 nyakego ya bjala moya wa tlhompho le kakaretšo ka go ditaba tšeo di amanago le polelo;

5.1.6 nyakego ya go hlabolla le go ithuta maleme a tlhago a SeAfrika bjalo ka dikarolo tša thuto.

6. SETATAMENTE SA PHOLISI

6.1 Maleme ao a Kgethilwego:

Go hlokometšwe lefelo leo Yunibesithi e lego go lona le go laetša boikgafo bja rena bja go tšwetšapele polelontši ka go thuto ya godimo, Sesotho sa Leboa (Northern Sotho), Seisimane, Sezulu (Zulu) le Seburu a kgethilwe bjalo ka maleme a bohlokwa (Athekehele 9, Melao ya Setheo sa UJ, 2012). Tšhomišo ya setheo ya maleme a e tla hlahlwa ke motheo wa tšomišo ya polelontši bjalo ka ge e hlalošitšwe ka gare ga Leano la Phethagatšo ya Pholisi ya Maleme.

6.2 Maleme a go ruta:

6.2.1 Dirutwa le mananeo ka moka ao a dumeletšwego di abiwa ka Seisimane, e bile ge go kgonega le ge go ka direga, di ka abiwa gape ka maleme a mangwe a mararo ao a kgethilwego.

6.2.2 UJ e tla amogela mekgwa ya kakaretšo go dira bonnete bja gore baithuti ban a le phihlelelo go dirutwa go ithuta go bala le go ngwala Seisimane go nolofatša tšhomišo ya Seisimane bjalo ka sebetša sa go ruta le go ithuta, le go mabaka a profešenale.

6.3 Maleme ao a Šomago:

- 6.3.1 Seisimane ke leleme le bohlokwa la tshepedišo ya ka gare, taolo, kwalakwatšo, le poledišano ya ka gare le ka ntle.
- 6.3.2 Tšhomišo ya maleme a mangwe a mararo ao a kgethilwego mo dikarolong tše a tla tšwetšwapele ka mo go kgonegago go lebeletšwe mohuta wa batheeletši bao ba lebantšwego, le go ba gona ga bašomi le didirišwa tše dingwe tša maleba.
- 6.3.3 Tšhomišo ya leleme le lengwe leo le itšeng ga la swanela go šoma bjalo ka lepheko go taba ya go kgathatema ka go tshepedišo le poledišano ya semmušo ya setheo.
- 6.3.4 Yunibesithi e ikgafile gore e tla tšwetšapele temošo ya polelontši le tebelelo e botse go maleme magareng ga baithuti le bašomi. Mekgwa ya go godiša temošo ye bjalo ka ge e hlalošitšwe ka botlalo ka go Leano la Phethagatšo ya Pholisi ya Maleme ka gona e tla phethagatšwa.
- 6.3.5 Lefelo la polelo la Yunibesithi le tla thekga ditumelo tša polelontši tša setheo. Mekgwa, go akaretša ya maswao ka dipolelo tše dintši, di tla hlalošwa ka gare ga Leano la Phethagatšo ya Pholisi ya Maleme go ya le ka kgopolo ya go šoma ga polelontši.
- 6.4 Bokamoso bja maleme ao a kgethilwego:
 - 6.4.1 Maemo a hlolwa tlhalošo/tlhabollo yeo e tšwelago pele e bile e le ya tatelano ya Sezulu, Sesotho sa Leboa le tlhalošo yeo e tšwelago pele ya Seburu bjalo ka maleme a thuto le go ba maleme a saense.
 - 6.4.2 Mekgwa ya maanotšhomo le thekgo ya tlhabollo yeo e tšwelago pele e bile e le ka tatelano e tla akaretšwa ka gare ga Leano la Phethagatšo la Pholisi ya Maleme. Se se akaretša tlhabollo ka tatelano ya lenaneo la mareo go dirutwa/dikadirutwa, le phetolelo ka go maleme ao a kgethilwego ao saese ya wona e lego ya magareng le mošomo wa dingwalwa le dipuku tša go bala ka go mananeo/dirutwa tšeo di beilwego pele.
- 6.5 Maleme a Šele:
 - 6.5.1 Go ithuta maleme a šele bjalo ka dirutwa tša thuto go tla hlohleletšwa, go lebeletšwe maleme ao a lego bohlokwa go tšwetšapele setšo sa Afrika Borwa, kgwebo le dikamano tša botseta, le maleme ao ka tlwaelo a šomišwago ke ditšhaba tšeo di lego moo seleteng seo.
- 6.6 Moithuti yo a bolelago leleme le lengwe le bohlokwa la ao a kgethilwego a UJ ka ntle le Seisimane bat la thušwa ka tsela yeo go nyakegago e bile go kgonegago ka leleme le lengwe la a mararo:
 - 6.6.1 kabo ya tshedimoso ya motheo ka ga serutwa, bjalo ka tshedimošo ya mabapi le dinako tša go ikgokaganya le tša diteko;
 - 6.6.2 thušo ka go kwešišo ya direkoto tša thuto le tshedimošo ya taolo.
- 6.7 Mangwalo a dithuto ao a fihlišago motho go mešomo yeo e nyakago bokgoni bja go boledišana semmušo ka le tee la maleme a tlhago a Afrika Borwa ba thušwa ka bokgoni bja mošomong bja go bolela ka le tee la maleme ao a kgethilwego ka mo UJ (ka ntle le Seisimane) ka mokgwa wa dikgao bjalo ka ge go tla be go dumeletšwe ke boto ya fakhalithi ya maleba.
- 6.8 UJ e na le Lekala la Malema leo le fanago ka thekgo ka tšhomišano le difakhalithi le dikarolo. Tshepedišo ya go bega ya Lekala la Maleme e tla laetšwa ke Komitiphethiši ya Bolaodi.
- 6.9 Yunibesithi e fana ka menyetla go bašomi le baithuti go hwetša bokgoni bja go bolela ka maleme a mane ao a kgethilwego a UJ.

6.10 Phethagatšo ya Pholisi ya Maleme e latela Leano la Phethagatšo ya Pholisi ya Maleme ya UJ yeo e laetšago maanotšhomo ao a itšeng a Yunibesithi go tšwetšopele ya polelontši.

7. TEKOLO

Dipego tša tšwelopele ka ga phethagatšo ya Pholisi ya Maleme di hlokomelwa ke Komitiphethiši ya Bolaodi, Foramo ya Setheo, Senata le Khansele.

8. TSHEKATSHEKO

Pholisi ya Maleme e tla sekwasekwa ka morago ga mengwaga e mengwe le e mengwe e mehlano.